ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 24.11.2023 г.
COM(2023) 759 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

относно разходите за ЕФГЗ Система за ранно предупреждение № 7-10/2023

Съдържание

1. БЕЛЕЖКИ ОТНОСНО ПРЕДВАРИТЕЛНИТЕ ДАННИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА БЮДЖЕТА НА ЕФГЗ ЗА 2023 Г. 1

1.1. ВИДОВЕ ИНТЕРВЕНЦИИ В НЯКОИ СЕКТОРИ ПО ЛИНИЯ НА СТРАТЕГИЧЕСКИТЕ ПЛАНОВЕ ПО ОСП (СТАТИЯ 08 02 02) 1

1.2. Свързани с пазара разходи извън стратегическите планове по ОСП (статия 08 02 03) 1

1.3. Директни плащания извън стратегическите планове по ОСП (статия 08 02 05) . 2

2. СЕЛСКОСТОПАНСКИ РЕЗЕРВ (СТАТИЯ 08 02 01) 3

3. Изпълнение на целевите приходи по линия на ЕФГЗ (бюджетна позиция 6 2 0 0) 3

4. ЗАКЛЮЧЕНИЯ 4

ПРИЛОЖЕНИЕ: ПРЕДВАРИТЕЛНИ ДАННИ ЗА УСВОЯВАНЕТО НА БЮДЖЕТНИТЕ КРЕДИТИ ПО ЛИНИЯ НА ЕФГЗ КЪМ 31.8.2023 Г.

1. Бележки относно предварителните данни за изпълнението на бюджета на ЕФГЗ за 2023 г.

В приложението към настоящия доклад са представени предварителните данни за изпълнението на бюджета за периода от 16 октомври 2022 г. до 31 август 2023 г.

Това изпълнение е съпоставено с профила на разходите на системата за ранно предупреждение и мониторинг, въведена съгласно член 19 от Регламент (ЕС) 2021/2116.

По-долу е представен кратък коментар по някои бюджетни статии и позиции, който показва най-значимите разлики между равнищата на изпълнение и профилите на разходите.

1.1. Видове интервенции в някои сектори по линия на стратегическите планове по ОСП (статия 08 02 02)

При всички позиции по видовете интервенции по сектори в рамките на стратегическите планове по ОСП се наблюдава значително отклонение в низходяща посока от профила (-41,5 процентни пункта). Съгласно предварителните данни общото усвояване по тази статия възлиза на 146,9 млн. евро, т.е. с около 398,2 млн. евро по-малко в сравнение с профила.

Декларираните до момента разходи по бюджетни позиции 08 02 02 01 — Сектор на плодовете и зеленчуците, 08 02 02 02 — Сектор на пчелните продукти и 08 02 02 05 — Сектор на маслиновото масло и трапезните маслини, показват отклонение от профила съответно от -148,2 млн. евро (-31,5 процентни пункта), -23,7 млн. евро (-44,7 процентни пункта) и -6,2 млн. евро (-17,3 процентни пункта).

По-ниското от очакваното изпълнение за лозаро-винарския сектор (08 02 02 03) (-220,1 млн. евро) се откроява на фона на по-високото изпълнение за този сектор по бюджетна позиция 08 02 03 07 (190,1 млн. евро). Този факт сочи, че някои държави членки прехвърлят отпуснатите им бюджетни кредити за видове интервенции в лозаро-винарския сектор съгласно плановете към националните програми за подпомагане в лозаро-винарския сектор, които се финансират извън плановете (вж. точка 1.2 по-долу).

Що се отнася до хмела (08 02 02 04), плащането бе извършено извън стратегическите планове по ОСП (вж. коментара във връзка с това за 08 02 03 09, вж. точка 1.2 по-долу).

1.2. Свързани с пазара разходи извън стратегическите планове по ОСП (статия 08 02 03)

Усвоените бюджетни кредити за свързани с пазара разходи извън стратегическите планове по ОСП като цяло са по-високи от профила на усвояване с 242,5 млн. евро (13,9 процентни пункта).

Изпълнението на действията, свързани с „Насърчаване на селскостопански продукти — обикновени програми при споделено управление“ (08 02 03 02) и

„Маслиново масло“ (08 02 03 05), обаче е по-ниско от профила съответно с -4,5 млн. евро (-5,4 процентни пункта) и -2,3 млн. евро (-25,2 процентни пункта).

За разлика от това при разходите за плодове и зеленчуци (08 02 03 06) изпълнението е с 97,1 млн. евро повече от очакваното (19,1 процентни пункта), а за програмите за подпомагане на лозаро-винарския сектор (08 02 03 07) то дори е с 190,1 милиона евро по-високо от профила (30,3 процентни пункта).

Плащанията за пчеларството (08 02 03 08) надхвърлят предвидената в бюджета сума и са с 5,5 млн. евро (110,1 процентни пункта) повече от очакваното в края на август.

По отношение на програмите за хмела пълното изпълнение бе в рамките на 08 02 03 09 (бюджетна позиция за хмела съгласно свързаните с пазара разходи извън стратегическите планове по ОСП) вместо на 08 02 02 04 (бюджетна позиция за хмела съгласно видовете интервенции по сектори в рамките на стратегическите планове по ОСП).

За бюджетна позиция 08 02 03 10 „Мерки за публично и частно складиране“ ще продължат да съществуват отклонения от профила, тъй като през бюджетната 2022 година държавите членки вече са платили за частно складиране на свинско месо част от първоначално предвидената сума, която е трябвало да бъде платена през бюджетната 2023 година.

Към настоящия момент, освен за „Мерки за публично и частно складиране“, отклоненията от профилите за горепосочените схеми се считат за временни.

Като цяло се очаква предвидените в бюджета суми да покрият нуждите.

1.3. Директни плащания извън стратегическите планове по ОСП (статия 08 02 05)

Усвояването на бюджетни кредити за директни плащания извън стратегическите планове по ОСП като цяло отговаря на профила на усвояване. До края на август 2023 г. държавите членки декларираха по тази бюджетна статия общо 37 620,1 млн. евро.

Плащанията, направени по бюджетни позиции 08 02 05 02 „Схема за единно плащане на площ“, 08 02 05 03 „Преразпределително плащане“, 08 02 05 05 „Плащане за селскостопански практики, благоприятни за климата и околната среда“ и 08 02 05 09 „Схема за доброволно обвързано с производството подпомагане“ в общи линии отговарят на профила на усвояване.

Профилът на изпълнение на схемата за основно плащане (08 02 05 04) отчита целевите приходи по тази бюджетна позиция. На тази основа разходите за тази схема са в съответствие с профила и са едва с -1,1 млн. евро (отклонение от 0,0 процентни пункта) по-ниски от очакваните — вж. полето „Само за информация“ в приложението.

Плащанията за земеделски стопани в райони с природни ограничения (08 02 05 06) и за млади земеделски стопани (08 02 05 07) са по-ниски от профила

съответно с -0,1 млн. евро (-2,3 процентни пункта) и -19,4 млн. евро (-4,1 процентни пункта). Очаква се предвидената в бюджета сума за схемата за млади земеделски стопани да не бъде изцяло усвоена към края на годината. Неусвоените бюджетни кредити ще бъдат прехвърлени за подпомагане на изпълнението на други позиции по тази статия, когато разходите надвишават предвидените в бюджета нужди.

За схемата за дребни земеделски стопани (08 02 05 10) изпълнението е по-високо от очакваното с 2,3 процентни пункта (13,4 млн. евро).

2. СЕЛСКОСТОПАНСКИ РЕЗЕРВ (СТАТИЯ 08 02 01)

За бюджетната 2023 година бяха гласувани 450 млн. евро за покриване на потенциалните разходи в рамките на селскостопанския резерв. До края на август бяха приети пет мерки на обща стойност 530,5 млн. евро:

- извънредни мерки за подпомагане на пазара в сектора на яйцата и сектора на птичето месо в Полша (17,0 млн. евро)[1];
- спешна мярка за подпомагане на секторите на зърнените и маслодайните култури в България, Полша и Румъния (56,3 млн. евро)[2];
- извънредни мерки за подпомагане на пазара в сектора на яйцата и сектора на птичето месо в Италия (27,2 млн. евро)[3];
- спешна мярка за подпомагане на секторите на зърнените и маслодайните култури в България, Унгария, Полша, Румъния и Словакия (100,0 млн. евро)[4];
- спешно финансово подпомагане за селскостопанските сектори, засегнати от специфични проблеми, оказващи въздействие върху икономическата жизнеспособност на селскостопанските производители (330,0 млн. евро)[5].

Първите три мерки се финансират от селскостопанския резерв за 2023 г., т.е. от бюджета за 2023 г. Датите на допустимост за последните две мерки попадат в две различни финансови години по линия на ЕФГЗ. Следователно те се финансират от селскостопанския резерв както за 2023 г., така и за 2024 г. (бюджета за 2023 г. и бюджета за 2024 г.). До 31 август 2023 г. са декларирани плащания в размер на 10,0 млн. евро.

3. Изпълнение на целевите приходи по линия на ЕФГЗ (бюджетна позиция 6 2 0 0)

Таблицата в приложението показва, че към края на август 2023 г. са събрани целеви приходи, възлизащи на 505,5 млн. евро. Това включва:

[1] Регламент за изпълнение (ЕС) 2022/2406 на Комисията, (ОВ L 317, 9.12.2022 г., стр. 56—63).
[2] Регламент за изпълнение (ЕС) 2023/739 на Комисията (ОВ L 96, 5.4.2023 г., стр. 80—84).
[3] Регламент за изпълнение (ЕС) 2023/834 на Комисията (ОВ L 105, 20.4.2023 г., стр. 2—8).
[4] Регламент за изпълнение (ЕС) 2023/1343 на Комисията (ОВ L 168, 5.4.2023 г., стр. 22—26).
[5] Регламент за изпълнение (ЕС) 2023/1465 на Комисията (ОВ L 180, 5.4.2023 г., стр. 21—27).

- приходи, събрани през бюджетната година, в размер на 503,1 млн. евро. Те касаят главно приходите от корекции, включени в решенията за счетоводно уравняване и уравняване по съответствие, но също така и от възстановявания вследствие на нередности, декларирани от държавите членки;

- въпреки че при приемането на бюджета за 2023 г. в разчетите не беше предвидена сума за пренасяне, приходите, които в крайна сметка бяха пренесени от 2022 г. към 2023 г., възлизат на 2,3 млн. евро.

4. ЗАКЛЮЧЕНИЯ

Съгласно предварителните данни за изпълнението на бюджетните кредити за ЕФГЗ за 2023 г. за периода до 31 август 2023 г. те са малко по-високи (408,2 млн. евро или 1,0 процентен пункт) от изчисления профил на разходите.

Вече са налице целеви приходи в размер на 505,5 млн. евро, като в течение на бюджетната година се очаква да бъдат събрани още суми.

Към настоящия момент Комисията очаква, че одобрените бюджетни кредити и целевите приходи, които ще бъдат налични към края на бюджетната година, ще бъдат достатъчни за покриване на всички разходи.